mens horizontalaus rąstelio fragmentas. Abu rąsteliai orientuoti Š–P kryptimi. Šurfo PV kampe aptiktas medinės sienelės fragmentas iš horizontalių, briaunomis viena ant kitos sudėtų lentų. Lentų plotis – 20 cm, storis – 5 cm. Išlikusios sienutės aukštis V sienelės pjūvyje – 60 cm. Fragmento viršus fiksuotas 1,4 m gylyje. Tikėtina, jog medinė konstrukcija yra susijusi su atkastu mūru ir yra vienalaikė.

Giliau kasti šurfą trukdė kanalizacijos ir vandentiekio vamzdžiai. Norint nustatyti likusio kultūrinio sluoksnio storį, panaudotas geologinis grąžtas. Visose bandymų vietose 25–30 cm gylyje grąžtas atsirėmė į kietą pagrindą (mūras arba stambios griuvenos). Įžemis nepasiektas.

Latako St. 4, 6 / Rusų St. 3

During a field evaluation at Latako St. 4, 6 / Rusų St. 3 in Vilnius, 12 m^2 was excavated. A 2.6 m thick cultural layer with 16th–19th-century finds (Fig. 1) was recorded. The lower layer horizons date to the 16th–17th century. A fragment of 14th-century stone paving and the remains of a 16th(?)–17th-century wooden building with a masonry foundation were discovered (Fig. 2). After making geological boreholes, it was determined that at a depth of 3.5 m below the courtyard's current surface is a 15th(?)–16th-century wooden structure. A 2.3 m thick cultural layer with 17th–20th-century finds was recorded in test pit 2. The layer was jumbled in laying underground utility lines. A damaged 17th–18th-century brick wall structure (with no clear purpose) was unearthed (Fig. 3). The wooden structure fragments found beside it were probably coeval and connected with the masonry structure. At a depth of 25–30 cm at the borehole sites in test pit 2, the auger hit a hard base (a masonry wall or large ruin).

Robertas Žukovskis

Ligoninės gatvė 7

2012 m. lapkričio mėnesį APC atliko žvalgomuosius archeologinius tyrimus Vilniuje, Ligoninės g. 7. Sklype, atsižvelgiant į ankstesnę nugriautų pastatų planinę-erdvinę struktūrą, ketinama atkurti perimetrinį kiemo užstatymą. Žvalgomieji tyrimai Ligoninės g. 7 kieme vykdyti 1997, 2000 ir 2011 m. 1997 m. sklype atliktų žvalgymų metu 10–20 cm gylyje surastos 1944 m. nugriauto dešiniojo (ŠV) korpuso sienų liekanos. 2000 m. sklypo R dalyje iškasti 3 šurfai buvusio PR korpuso rūsio vietoje. Šurfe 1 įžemis nepasiektas. Šurfe 2 įžemis atkastas 2,5 m gylyje. Šiuose šurfuose fiksuoti permaišyti XX a. supilti sluoksniai. Šurfe 3 aptiktas XVI–XVII a. datuotas kultūrinis sluoksnis, įžemis pasiektas 2,1 m gylyje. 2011 m. lapkričio mėnesį atlikti žvalgomieji tyrimai, kurių metu ištirti 3 šurfai, tyrinėtas apie 18 m^2 plotas. Kultūrinio sluoksnio storis tirtose vietose siekė 1,2–3 m (*ATL 2011 metais,* V., 2012, p. 484–486). Juose aptiktos anksčiau sklype stovėjusių XVIII–XIX a. statytų ir vėliau rekonstruotų pastatų mūrinių konstrukcijų liekanos. Ankstyviausi tyrimų metu aptikti radiniai datuotini (XIV?)–XV a. – XVI a. pradžia. Daugiausia rasta XVII a. II puse – XIX a. datuojamų archeologinių radinių (buitinės keramikos fragmentai, nedidelis kiekis koklių šukių, stiklo butelių šukių, keletas metalinių dirbinių). Nors sklype kultūrinis sluoksnis apardytas XX a. įrengiant požeminių inžinerinių tinklų trasas, intensyvūs kultūrinio sluoksnio horizontai slūgso iškart po žvyro ir skaldos kiemo dangomis.

2012 m. UAB „Archinova" užsakymu atlikti papildomi žvalgomieji tyrimai, iškasti du šurfai 4–5 (šurfų ir radinių numeracija tęstinė), ištir-

tas 9,2 m² plotas. Sklypo PV dalyje yra XVI a. pradžioje statytos Vilniaus miesto gynybinės sienos liekanos (UK 39). Ant miesto gynybinės sienos, panaudojant jos požeminę ir, matyt, iš dalies antžeminę dalį, pastatyta valdas skyrusi posesijinė siena (tarp dabartinių sklypų Ligoninės g. 7 ir Pylimo g. 40, 42).

2,7x2 m dydžio **šurfas 4** kastas prie posesijinės P sienos tarp dabartinių sklypų Ligoninės g. 7 ir Pylimo g. 40, 42. Kasta iki 2,2 m gylio. Po 10–12 cm storio velėnos sluoksniu fiksuotas tamsiai pilkos žemės ir stambių statybinių griuvenų sluoksnis, kuriame rastas XX a. I pusės geležinis peiliukas su kauline rankena. Šio sluoksnio storis – 1 m. Jame aptikti XVII–XVIII a. buitinės keramikos fragmentai (didžioji dalis indų šukių neglazūruotos, tik 3 fragmentai dengti žalia ir ruda glazūra), geležinių peilių geležčių, vinių fragmentai. 1,1 m gylyje fiksuotas 0,95–1 m storio juodos žemės su smulkiomis griuvenomis, gyvulių kaulais sluoksnis. Jame rastos XVII–XVIII a. žiestos, glazūruotos ir neglazūruotos keramikos šukės, 3 XVII a. I pusės plokštinių koklių fragmentai. 2,2 m gylyje (H_{abs} 116,86 m) nuo dabartinio kiemo paviršiaus pasiektas nejudinto smėlio įžemis.

Prie posesijinės sienos 12–20 cm gylyje (H_{abs} 118,82–118,90 m) atkastas masyvus mūrinis pamatas (1 pav.). Viršutinės pamato dalies plotis – 50–80 cm. 0,8–1,4 m gylyje atkasta iš stambių lauko riedulių (60x50–50x30 cm) mūryta pamato banketė. Jos plotis – 30–45 cm, atkasto mūro plotis kartu su bankete – 0,8–1,2 m, pamato aukštis – 1,56 m, jo apačia pasiekta 1,8–2 m gylyje (H_{abs} 117,00 m). Iš karto po pamatu buvo smėlio įžemis. Pamatas mūrytas iš lauko riedulių, raudonos spalvos plytų ir pusplyčių bei kalkių skiedinio. Plytų matmenys – ?x14x8; ?13x7,5; ?x15x7 cm. Aptiktas mūras yra XVI a. pradžioje statytos Vilniaus miesto gynybinės sienos pamatinė dalis. Ant šios sienos, panaudojant jos požeminę ir dalinai antžeminę dalį, pastatyta posesijinė siena.

1 pav. Šurfas 4. Gynybinės Vilniaus miesto sienos ir XVIII–XIX a. pastatų mūrų fragmentai iš Š. R. Žukovskio nuotr.

Fig. 1. Fragments of the Vilnius defensive wall and of the masonry walls of 18th–19th-century buildings, as seen from the N

Šurfo R dalyje 20 cm gylyje atkastas prie miesto gynybinės sienos pamato bei vėlesnės posesijinės sienos prijungto pastato pamatas (2 pav.). Mūro fragmentas orientuotas Š–P kryptimi. Atkasto fragmento ilgis – 1,5 m, plotis – 80 cm, aukštis – 1,83 m. Jis mūrytas iš plytų, pusplyčių ir kalkių skiedinio. Plytų matmenys – 24x?x6,5; ?x12x6; ?x10,5x6 cm. Dar vienas mūro fragmentas aptiktas šurfo ŠV dalyje. 35–48 cm gylyje atidengtas arkinio pamato fragmentas, kurio ilgis – 1,2 m, aukštis – 53 cm, atkastos dalies plotis – 30 cm. Pamatas mūrytas iš briauna dėtų 24x?x7, 25x13x6 cm dydžio plytų. Prie gynybinės miesto sienos aptikti mūrų fragmentai yra XVIII–XIX a. pastatų konstrukcijų liekanos. Pamatai įkasti į XVII a. kultūrinio sluoksnio horizontą.

2 pav. Šurfas 4. Gynybinės Vilniaus miesto sienos ir XVIII–XIX a. pastatų mūrų fragmentai iš V.
R. Žukovskio nuotr.

Fig. 2. Fragments of the Vilnius defensive wall and of the masonry walls of 18th–19th-century buildings, as seen from the W

2,1x1,9 m dydžio **šurfas 5** kastas prie V korpuso R sienos pamato. PV šurfo dalyje pamato apačia pasiekta 1,7 m gylyje. Pamatas mūrytas iš vidutinio ir smulkaus dydžio akmenų, plytų duženų ir kalkių skiedinio. Centrinėje šurfo dalyje 30 cm gylyje atidengti R–V kryptimi nutiesti plastikiniai vamzdžiai. Šurfo Š dalyje atkasta stipriai apardyta mūrinio pamato banketė (?). Jos paviršius aptiktas po velėnos sluoksniu, 10 cm gylyje. Banketė mūryta iš stambių (90x40–70x50 cm), smulkių ir vidutinio dydžio akmenų, tarpuose – plytų duženos ir kalkių skiedinys. Banketės aukštis – 50 cm, fragmento plotis V–R kryptimi – 1,5 m. Šurfo P dalyje kasta iki 2,5–2,6 m gylio. Po velėnos sluoksniu fiksuotas 40–50 cm storio tamsiai pilkos žemės, smulkių griuvenų ir kalkių skiedinio sluoksnis be archeologiškai vertingų radinių. 45–60 cm gylyje pasiektas juodos žemės sluoksnis su smulkiomis griuvenomis, degėsiais, molio gabaliukais. Sluoksnis gilėja R kryptimi: prie posesijinės sienos jo storis siekia 50 cm, o šurfo R dalyje – iki 1,5 m. Sluoksnyje surasta XVI–XVII a. glazūruotų ir neglazūruotų buitinės keramikos šukių.

Prie posesijinės sienos 1 m gylyje pasiektas maišytas pilkos žemės ir smėlio sluoksnis su retomis smulkiomis griuvenomis, XVI–XVII a. radiniais. Rastas akmeninio galąstuvo fragmentas, geležinės bato pasagėlės fragmentas, neglazūruotos buitinės keramikos šukės, du smulkūs plokštinių koklių fragmentai. Šiame sluoksnyje 1,4–1,65 m gylyje fiksuotas 2–3 cm storio degėsių ir pelenų sluoksnis, žemėjantis R kryptimi. Smėlio įžemis prie posesijinės sienos pamato pasiektas 1,5 m gylyje (H_{abs} 117,40 m); šurfo R dalyje – 2,4 m gylyje (H_{abs} 116,73 m).

Ligoninės St. 7

During the 2012 field evaluation at Ligoninės St. 7 in Vilnius, 9.2 m² were excavated and a 1.5–2.4 m thick cultural layer discovered. The finds in the test pits date to the 16th–18th centuries. The bulk of the finds are assignable to the 17th century. Part of the foundation of the early 16th-century Vilnius defensive wall was unearthed in test pit 4 (Fig. 1). A perimeter wall had been erected on this wall using its underground and partially its aboveground parts. The fragments of masonry constructions discovered near the defensive wall (Fig. 2) are the remains of buildings erected in the 18th–19th century, later reconstructed, and then demolished in the 20th century. The foundation had been set into the 17th-century cultural layer horizon.